

Retraitebijeenkomst

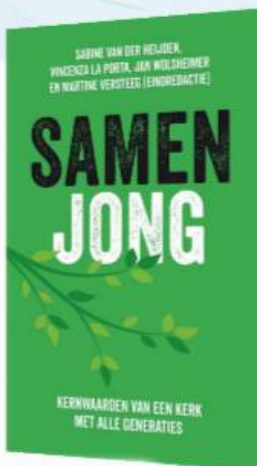
Roedi Stevenson, Thijs Soede

Zaterdag 11 februari j.l. was er in de Immanuelkerk in Veldhoven een 'retraitebijeenkomst' voor kerkenraadsleden van de KempenKerken en medewerkers van de jeugdactiviteiten. Aan de hand van het boek 'Samen Jong' [Samen Jong, Kernwaarden van een kerk met alle generaties. Sabine van der Heijden e.a.; 2016/2022] werd nagedacht en gesproken over mogelijkheden om met en voor alle generaties een inspirerende en spirituele kerk te zijn.

De ongeveer 40 deelnemers worden in de Immanuelkerk welkom geheten door voorzitter Anneke van der Linde, waarop regiopredikant Pieter van Winden voorgeeft in een ochtendgebed met liederen, lezing en gebed. Een vrolijke chaos ontstaat bij het kennismaken. De aanwezigen mogen zich in de ruimte verspreiden, zoveel mogelijk naar geografie van hun gemeente ten opzichte van de Immanuelkerk. Bergeijk het meest zuidelijk, Bladel het meest oostelijk en Valkenswaard het meest zuid-westelijk. Hoogeloon, Eersel en Aalst-Waalre daar van oost naar west tussenin. Daarna volgt een ruimtelijke verdeling naar leeftijd (onthullend!) en nog één, nu naar functie. De geografische verdeling verloopt het makkelijkst, behalve voor Matthijs de Vries, die het hele oostelijke segment moet zien te omvatten. De leeftijdsverdeling vergt veel vragen: zou ik voor of achter jou moeten staan, hoe oud ben jij eigenlijk? Opvallend is dat bij de functies de verkondigers van het woord elkaar snel gevonden hebben, maar wie zijn de diakenen en waar de scriba's?

voor eigenheid. En waarom dat nodig is? Geopperd wordt: voor vitaliteit, goed voor de jongeren, maar ook goed voor de niet meer jongeren.

Na een groot waarderend onderzoek in de Verenigde Staten is daar in 2016 het boek Growing Young uitgekomen. In Nederland werd het onderzoek met de 6 principes die daar uit voort kwamen ook gewaardeerd en in 2022 is een heel eigen Nederlandse versie van het boek gepubliceerd: Samen Jong.

Als eerste kernwaarde wordt besproken: een warme gemeenschap vormen. Kenmerken daarvan zijn o.a. goede relaties met leeftijdgenoten én met andere generaties, samen een taak doen. Je thuis voelen, acceptatie van iedereen, jezelf kunnen zijn. Relaties zijn belangrijker dan de activiteiten. Een mooie uitspraak: een goede preek kun je op internet vinden, een warme gemeenschap niet.

Maar er moet ook ruimte zijn voor de lastige kanten van leven en geloven. Relaties tussen verschillende generaties zijn een ideaal dat niet zo makkelijk te realiseren is, je moet er bewust aan werken. In tweetallen gaan de aanwezigen in gesprek over een eerste gespreksvraag: In hoeverre is jouw gemeente een

Sabine van der Heijden, docent opleiding hbo-Theologie aan de Christelijke Hogeschool Ede, lid van de Nederlands Gereformeerde Kerk de Lichtboog in Houten en mede-auteur van het boek Samen Jong, presenteert de 6 kernwaarden uit het boek.

Ze begint met de prikkelende vraag: wat is nodig om te zorgen dat jonge mensen bij de kerk blijven of terug komen? De deelnemers noemen o.a. aandacht en ruimte

warme gemeenschap? Geef een cijfer tussen 1 en 10. Waar merk je dat aan? En waar verlang je naar?

De meeste tweetallen geven hun gemeentes een hoog cijfer. Lagere cijfers komen vooral voort uit de vrij algemene verzuiching: 'we hebben helemaal geen jongeren!'. En als die jongeren er wel zijn is de grote vraag: 'welk cijfer zouden de jongeren zelf geven?'. Belangrijk dus om hen die vraag ook voor te leggen!

Als tweede kernwaarde komt aan bod: jongeren verantwoordelijkheid geven. Jongeren zijn leiders van vandaag. De participatieladder geeft de bereidheid om jongeren écht te laten participeren duidelijk weer. De onderste drie treden staan voor schijnparticipatie: manipuleren, decoreren en afkopen. De volgende drie treden vormen participatie zelf: van informeren naar raadplegen tot meebeslissen. De bovenste twee treden horen bij verantwoordelijkheid dragen: coproduceren tot volledig verantwoordelijk zijn.

Om jongeren (en ook niet-jongeren) te helpen groeien, te trainen in leiderschap is het leiderschapsvierkant een goed hulpmiddel. Van stap 1: ik doe en jij kijkt via stap 2: ik doe en jij doet mee naar stap 3: jij doet en ik kijk en stap 4: jij doet en ik ben er als je me nodig hebt. Voor leiders (iedereen die in de kerk betaald of vrijwillig verantwoordelijk is voor een taak) die leiderschap doorgeven is het belangrijk dat ze mensgericht zijn, hun eigen falen en moeites kunnen delen, goed luisteren en waardering weten te geven.

Weer in tweetallen wordt de gespreksvraag: In hoeverre geeft jouw gemeente jonge mensen verantwoordelijkheid? besproken. Opmerkingen uit deze ronde: 'geloven we wel dat die jongeren er zijn en geloven we dan dat ze dit kunnen?', 'we zien vooral beren op de weg, waar zijn we bang voor?', 'we willen

gemeente gemaakt worden. Bied ze de ruimte.

De gespreksvraag hierbij was natuurlijk: In hoeverre hebben mensen in jouw gemeente hart voor jongeren? Veel van de aanwezigen zouden graag een heel hoog cijfer willen geven, maar stuiten op de afwezigheid van jongeren in hun gemeentes.

De kernwaarde: prioriteit geven aan jongeren en hun gezinnen komt aan de orde. Het gaat erom in de cultuur en keuzes van de kerk de jonge generaties voorop te stellen. Probeer met de ogen van jonge mensen te kijken naar je gebouw, de diensten, de activiteiten en de organisatie. En kijk ook eens naar waar je je geld aan uitgeeft. Als je iets écht wil, dan moet je daar ook écht voor gaan. Je kunt als kerk ook kiezen voor ouderen of voor armen, maar KIEZEN is belangrijk.

Ook bij de gesprekken rond de vierde vraag: In hoeverre geeft jouw gemeente prioriteit aan jonge generaties? klinkt nogal eens de verzuchting: 'we willen wel, maar ze zijn er niet in onze kerk'.

Bij de kernwaarde: beste burens zijn gaat het erom het geloof handen en voeten te geven, zout en licht te zijn. De relevantie van het evangelie uitdragen in een open houding ten opzichte van cultuur en samenleving. En tegelijk het evangelie in praktijk brengen door het

teveel naar perfectie streven'.

Als derde kernwaarde: hart voor jongeren hebben. Enkele sociologische feiten: jongeren in deze tijd zijn eerder volwassen en tegelijkertijd langer kind dan vorige generaties. Biologisch en cultureel komt de adolescentie eerder, maar duurt langer. Steun van volwassenen is langer nodig. Social media zijn vooral zo populair omdat jongeren verbonden willen zijn met anderen. Ze zijn pragmatisch: ze willen iets doen dat werkt, én dat haalbaar voor ze is. En ze zijn egoïstisch: ze willen gewoon met hun eigen dingen bezig zijn, hun eigen leven opbouwen. Het is belangrijk om rekening te houden met jonge mensen in de keuzes die in een

diaconaat, dichtbij en ver weg en ook door naastenliefde, verzoening en dienstbaarheid te tonen. De gespreksvraag is hier: In hoeverre is jouw gemeente 'beste burens' voor mensen dichtbij en/of ver weg?.

De laatste, maar zeker niet de minste kernwaarde is: Jezus' boodschap serieus nemen. Wat hebben jongeren in dit opzicht nodig? Minstens het voorbeeld van een geloof dat leeft, wat de concrete invulling behelst. Een klimaat waar ruimte is voor vragen en twijfels. Het delen van (geloofs)verhalen tussen generaties. Uitgedaagd worden in plaats van te consumeren.

De laatste gespreksvraag luidt: In hoeverre neemt jouw gemeente de boodschap van Jezus serieus?.

Sabine besluit haar presentatie met enkele adviezen. Implementeer de kernwaarden niet zomaar, want elke gemeente is uniek. En vooral **LUISTEREN – LUISTEREN – LUISTEREN**. Luister naar je jongeren en naar alle andere betrokkenen. Vraag naar verhalen en blijf steeds luisteren. Praat en preek over de noodzaak en vooral: begin klein; begin waar verandering kán.

Pieter noemt dat bij de enquête Nieuw Kerkelijk Peil nogal wat invullers aan gaven weinig te merken van of niet op de hoogte te zijn met een visie. Heeft Samen Jong een toegevoegde waarde voor de samenwerking? Kunnen we de krachten bundelen en als KempenKerken in het geheel kijken op welk gebied onze aparte talenten liggen en die als geheel ondersteunen?

Onder leiding van Sabine worden via een stellingenspel de standpunten van de aanwezigen duidelijk gemaakt. Pieter poneert een stelling en naar gelang men daar meer of minder in mee kan gaan, gaat men in de open ruimte dichterbij Pieter staan of juist verder van hem af. In het gesprek na de eerste plaatsbepalingen kan ieder zijn plek steeds herwaarderden. De stelling is: Wij gaan de kernwaarden van Samen Jong gebruiken als leidraad voor onze koers. Na heen en weer geloop wordt de gekozen plek toegelicht.

Zo wordt gezegd dat de waardendiscussie heel belangrijk is, met of zonder jongeren. Dit gaat over ons allemaal, dit zijn onze waarden en daar willen we naar toe. Visie, richting en missie. Maar hoe krijgen we iedereen mee? We willen wel, maar we weten niet of het wel kan. Een gemeente kan er ook voor kiezen een gemeente voor ouderen te zijn. Keuzes zijn noodzakelijk.

Ondersteuning vanuit de gemeente is cruciaal, maar het is ook belangrijk om te proberen het gesprek te voeren met de enkel-kaartenbak-leden. Je kunt niet met de hele gemeente in discussie gaan. Een volgorde kiezen waarin kernwaarden aan bod komen. De kerkenraad moet hierin leidend zijn en aangeven wat ze wil. Dan kan het gesprek worden aangegaan. Over de kernwaarde Jezus' boodschap serieus nemen wordt gezegd: 'wie zijn wij nog als we deze boodschap niet meer hebben?'

We hebben als kerk de waarden vaak niet meer zo helder. Door die weer duidelijk te formuleren kan je van daaruit samenwerken met anderen die (delen van) deze waarden met je delen. Als voorbeeld wordt het kruis genoemd: de verticale as kan uniek voor de kerk genoemd worden, maar de horizontale as (naastenliefde) is zeker ook voor anderen een inspiratie.

Geweldig mooi is dat na de gesprekken, het (h)erkennen van onzekerheid, twijfels en hobbels, de groep steeds dichterbij elkaar gekomen is en zich letterlijk rond de stelling heeft geschaard. De conclusie mag zijn dat men meegaat met Samen Jong als leidraad voor de Kempen-samenwerking.

Voorzitter Anneke houdt de tijd scherp in de gaten. Op het afgesproken tijdstip stelt ze dat het gesprek op deze dag weliswaar afgebroken wordt, maar dat de gesprekken zeker moeten doorgaan. Wat zou het fijn zijn als het gesprek ook in de gemeentes gevoerd wordt. Een stuurgroep 'Samen Jong in De Kempen', gevormd door Matthijs de Vries, Pieter Michiels, Wim Dekker, Leonard Verspui en Pieter van Winden gaat de lijntjes bij elkaar trekken.

De afsluiting van de dag is een gezamenlijk uitgesproken zegen en het zingen van het lied "Ga met God en Hij zal met je zijn"

O ja, tussen alle intensieve gesprekken door is ook nog ruimte gevonden voor een koffie- en theepauze en later voor een heerlijke lunch (met dank aan Anneke van der Linde en Ageeth Bikker). Opvallend was dat de gesprekken in de pauzes gewoon doorgedaan zijn. Deze zaterdag is over heel veel verteld, nagedacht en met elkaar gesproken. Met als uitkomst dat de kerkenraden van de KempenKerken het kerk-zijn met alle generaties volgens de methode 'Samen Jong' willen gaan aanpakken.

En ik hoop en denk, dat wij als gemeenteleden van die kerken daar heel graag in mee zullen gaan!

Pieter van Winden...legt een en ander uit

Sabine van der Heijden instrueert de deelnemers en kijkt dan, naast haar echtgenoot, naar de relatieve verwarring

Een voedzame gezonde maaltijd met lekkere soepjes, HOME MADE

Onze herders hadden elkaar snel gevonden.
De enige vrouw links gaat binnenkort met emeritaat:
Marie Jantien Kreeft.

Waar is Lieuwe? Bij de piano, voor de
dagopening en sluiting.